

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Compania de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni, reprezentată de Viorel Palanciuc,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Asociația Obștească „Helpage International” împotriva Companiei de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Ion Stratan, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a penalității de întârziere și

la acțiunea reconvențională depusă de Compania de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni împotriva Asociației Obștești „Helpage International”, intervenient accesoriu Ion Stratan, cu privire la recunoașterea rezoluțiunii de drept a contractului de asigurare,

împotriva deciziei din data de 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 2rac-295/22

NR. PIGD 2-20025327-01-2rac-29122022)

Recursul a fost depus de o persoană neîmputernicită

Judecătoria Chișinău, sediul Centru (T. Pruteanu)

Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, I. Țurcan, I. Dutca)

19 martie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Compania de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,
Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 20 februarie 2020 AO „Helpage International” a depus cerere de chemare în judecată împotriva CA „Garanție” SA, prin care a solicitat încasarea despăgubirii de asigurare în mărime de 87 938,69 lei.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată reprezentantul AO „Helpage International” a invocat că la data de 25 martie 2019, aproximativ ora 09:20, Ion Stratan, deținând permis de conducere, categoria/subcategoria mijlocului de transport pe care îl conducea, conducând automobilul de model xxxxx ce-i aparținea cu drept de proprietate, deplasându-se pe traseul R-6 Chișinău-Orhei-Bălți, în adiacentul sat. Persecina, r-nul Orhei, manifestând imprudență în traficul rutier, a pierdut controlul volanului, iar ca rezultat a ieșit pe contrasens și a tamponat automobilul de model xxxxx, ce aparține AO „Helpage International”, iar la volanul căruia se afla Alexandru Cebotari și îi avea în calitate de pasageri pe Rustam Sitmatov și Igor Mocanu.

3. În legătură cu accidentul produs, la data de 18 iunie 2019, Alexandru Cebotari s-a adresat către pârât cu solicitarea de a fi deschis dosarul de daune și achitarea despăgubirii de asigurare, însă prin răspunsul pârâtului din 18 iulie 2019 nr. 3/02-575 i s-a refuzat în achitarea despăgubirii de asigurare.

4. Motivul refuzului a fost invocarea prevederilor alin. (1) art. 4 din Legea nr. 414-XVI cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, conform cărora persoanele fizice și juridice care au în posesiune autovehicule supuse înmatriculării pe teritoriul Republicii Moldova sunt obligate să se asigure pentru cazuri de răspundere civilă auto ca urmare a prejudiciilor cauzate prin accident de autovehicul produs în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării.

5. Potrivit contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule din 01 octombrie 2018 riscul a fost asigurat pentru un număr nelimitat de persoane, iar potrivit prevederilor alin. (1¹) art. 4 din Legea nr. 414-XVI cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, obligația de asigurare nu se răsfrânge asupra proprietarului sau utilizatorului de autovehicul al cărui risc a fost asigurat în condițiile prezentei legi de către o altă persoană, cu excepția cazului în care autovehiculul a fost transmis în proprietatea sau utilizarea unei persoane juridice/întreprinzător individual.

6. Conform raportului de evaluare a pagubei nr. 1391/06A din 21 iunie 2019 valoarea prejudiciului cauzat constituie 87 938,69 lei.

7. Reclamanta AO „Helpage International” a solicitat încasarea în mod forțat din contul CA „Garanție” SA despăgubirea de asigurare în mărime de 87 938,69 lei.

8. Prin cererea de concretizare a cerințelor reclamanta a solicitat încasarea de la pârâtă a despăgubirii de asigurare în sumă de 87 938,69 lei, a penalității de întârziere în mărime de 26 379 lei și a cheltuielilor de judecată.

9. Prin hotărârea din 22 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de AO „Helpage International”. S-a încasat din contul AO „Helpage International” în beneficiul CA „Garanție” SA prejudiciul material în sumă de 87 938,69 lei, a penalității în mărime de 21 015,27 lei și a taxei de stat în sumă de 3268,61 lei. (f.d. 52, 54-59, vol. I)

10. Prin decizia din 06 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de CA „Garanție” SA. S-a casat integral hotărârea din 22 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu remiterea cauzei pentru rejudecare în Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în alt complet de judecată. S-a încasat de la AO „Helpage International” în beneficiul CA „Garanție” SA suma de 2451 lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de apel. (f.d. 81, 82-91, vol. I)

11. Prin încheierea din 09 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Ion Stratan. (f.d. 101, vol. I)

12. La data de 03 martie 2021, AO „Helpage International” a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând încasarea din contul CA „Garanție” SA a despăgubirii de asigurare în sumă de 87 938,69 lei, a penalității de întârziere în sumă de 48 537,36 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

13. La data de 22 martie 2021, CA „Garanție” SA a depus acțiune reconvențională împotriva AO „Helpage International”, intervenient accesoriu Stratan Ion, prin care a solicitat recunoașterea rezoluțiunii de drept a contractului de asigurare.

14. În motivarea acțiunii reconvenționale, reclamanta a indicat că la data de 01 octombrie 2018 a încheiat cu Victor Cociug contractul de asigurare de răspundere auto internă RCAI – 004393736, pentru perioada 04 octombrie 2018 – 03 octombrie 2019, în privința automobilului de model Mercedes E220 CDI, cu nr./î FLY 763.

15. Potrivit certificatului de înmatriculare nr.188006568, eliberat de IP „Agenția Servicii Publice”, la data de 26 octombrie 2018 automobilul de model Mercedes E220 CDI, cu nr./î FLY 763, a fost vândut lui Ion Stratan.

16. Reclamanta consideră că după înstrăinarea automobilului de model Mercedes E220 CDI, cu nr./î FLY 763, asiguratul Victor Cociug avea obligația de a informa CA „Garanție” SA despre acest fapt, având și dreptul de a solicita restituirea parțială a primei de asigurare.

17. Astfel, nici asiguratul Victor Cociug și nici noul proprietar Ion Stratan nu au informat CA „Garanție” SA despre înstrăinarea automobilului de model Mercedes E220 CDI, cu nr./î FLY 763, care este supus înregistrării nu numai în Registrul de Stat al Transporturilor, dar și în Sistemul informațional automatizat de stat „RCA Data”.

18. În perioada de valabilitate a contractului de asigurare RCAI – 004393736 din 01 octombrie 2018, în temeiul Legii nr. 133 din 15 noiembrie 2018, la 01 martie

2019 a intrat în vigoare Codul civil în redacția modernizată, care la art. 1867 alin. (2) prevede că, dacă riscul asigurat încetează să existe în interiorul perioadei de asigurare, de drept intervine rezoluțiunea asigurării din momentul în care asigurătorul este notificat despre încetarea riscului asigurat. Același fapt se deduce și din prevederile art. 7 alin. (8) din Legea nr. 407/2006 cu privire la asigurări.

19. La data de 01 martie 2019, odată cu intrarea în vigoare a Codului civil modernizat, a intervenit de drept rezoluțiunea imediată a contractului de asigurare RCAI – 004393736 din 01 octombrie 2018, conform prevederilor art. 861 alin. (1) și art. 1867 alin.(2) din Codul civil, precum și art. 18 alin. (1) lit. f) din Legea nr.407/2006 cu privire la asigurări.

20. Reclamanta consideră că odată cu înstrăinarea automobilului de model Mercedes E220 CDI, cu n/î FLY 763 din 26 octombrie 2018, pentru asiguratul Victor Cociug a încetat să existe riscul asigurat de răspundere civilă auto, asigurat prin contractul de asigurare RCAI – 004393736 din 01 octombrie 2018, Victor Cociug fiind obligat să notifice acest fapt asiguratorului, ceea ce nu s-a făcut, fără un motiv legal sau contractual.

21. Reclamanta CA „Garanție” SA a solicitat recunoașterea încetării prin rezoluțiune de drept a contractului de asigurare de răspundere auto internă RCAI-004393736 din 01 octombrie 2018, încheiat între CA „Garanție” SA și Victor Cociug, pentru perioada 04 octombrie 2018 – 03 octombrie 2018, în privința automobilului de model Mercedes E220 CDI, cu n/î FLY 763, începând cu data de 01 martie 2019.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

22. Prin hotărârea din 28 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către AO „Helpage International”. S-a încasat din contul CA „Garanție” SA în beneficiul AO „Helpage International” despăgubirea de asigurare în mărime de 87 938,69 lei, penalitatea de întârziere calculată pentru perioada 18 iulie 2019-17 martie 2020 în mărime de 21 015,27 lei, pentru perioada 19 mai 2020-30 martie 2021 în mărime de 27 522,09 lei, taxa de stat în sumă de 4094,28 lei. Acțiunea reconvențională depusă de către CA „Garanție” SA împotriva AO „Helpage International”, intervenient accesoriu Ion Stratan, cu privire la recunoașterea rezoluțiunii de drept a contractului de asigurare, s-a respins ca fiind neîntemeiată (f.d. 161, 165-176, vol. I).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

23. Hotărârea instanței de fond la 29 martie 2022 a fost contestată cu apel, în termenul prevăzut de art. 232 alin. (1) , de către CA „Garanție” SA (f.d. 164, vol. I). La data de 24 mai 2022, în termen, CA „Garanție” SA a prezentat motivarea apelului.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

24. Prin decizia din data de 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarate de către CA „Garanție” SA și s-a menținut hotărârea din 28

februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 222, 223-236, vol. I).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

25. Împotriva deciziei instanței de apel, la data de 09 noiembrie 2022, CA „Garanție” SA, reprezentată de Palanciuc Viorel, a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii inițiale, admiterea cererii reconvenționale și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 2-5, vol. II)

26. În motivarea recursului a menționat că actele judecătorești emise de instanțele ierarhic inferioare sunt neîntemeiate. Recurenta consideră că instanțele au examinat cauza cu încălcarea esențială sau cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procesual, ori nu au aplicat normele de drept speciale, care trebuiau a fi aplicate, și anume, art. 19 alin. (1) lit. c), art. 20 alin. (6), (7) și art. 21 alin. (3) lit. f) din Legea nr. 414/2006.

27. Astfel, consideră că, soluționând acțiunea reconvențională instanțele au fost obligate să aplice speței art. 1867 alin. (2) din Codul civil (în redacția din 01 martie 2019). De asemenea, instanțele au reținut și au apreciat eronat în calitate de probă raportul de evaluare a pagubei nr. 1391/06A, întocmit unilateral de către evaluatorul SRL „ExpertAuto-Plus”, care este o probă inadmisibilă și impertinentă. Prin respingerea demersului, cu privire la reclamarea unei copii autentificate de pe contract și actul de predare-primire, în baza cărora a fost înregistrat în Registrul de stat al transporturilor la 24 august 2021 faptul înstrăinării automobilului de model Kia Ceed, cu n/î CMP 995, s-a încălcat principiul contradictorialității și egalității armelor.

28. Recurenta a mai indicat că participarea judecătorului Denis Băbălău la examinarea admisibilității cererii de apel declarată de CA „Garanți” SA, constituie încălcarea procesuală, care pune la îndoială legalitatea deciziei din 13 octombrie 2022 a instanței de apel, invocând că acesta anterior a participat la examinarea cauzei în fond în primă instanță, fiind emisă hotărârea din 22 mai 2020.

29. La 13 februarie 2023, AO „Helpage International”, reprezentată de avocatul Grigore Sarsaman, a depus referință, solicitând a declara inadmisibil recursul CA „Garanție” SA în temeiul art. 433 lit. c) din Codul de procedură civilă, deoarece reprezentantul recurentului nu are împuterniciri de a declara recurs.

30. Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 13 octombrie 2022, expediată participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, la 19 decembrie 2022. (f.d. 240, vol. I). Recursul depus de către CA „Garanție” SA la data de 09 noiembrie 2022, este în termen.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

31. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

32. Art. XI, alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție):

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor”.

33. Art. 433 lit. c) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare”.

34. Art. 430 lit. a) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„sunt în drept să declare recurs părțile și alți participanți la proces”.

35. Art. 437 alin. (3) Cod de procedură civilă,

„În cazul când recursul este declarat prin reprezentant, la cererea de recurs se anexează și documentul, legalizat în modul stabilit, care atestă împuternicirile acestuia dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire”.

36. Art. 55 din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023) relevă că:

„se consideră participanți la proces: părțile, intervenienții, procurorul, petiționarii, persoanele care, în conformitate cu art. 7 alin. (2), art. 73 și 74, sunt împuternicite să adreseze în instanță cereri în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane sau care intervin în proces pentru a depune concluzii în apărarea drepturilor unor alte persoane, precum și persoanele interesate în cauzele privind aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie și în cauzele cu procedură specială”.

37. Art. 59 alin. (1) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„parte în proces (reclamant sau pârât) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios”.

38. Art. 75 alin. (2) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiaari”.

39. Art. 80 alin. (1), (3), (6) din Codul de procedură civilă, (în vigoare până la 01 septembrie 2023) :

„(1) Împuternicirile persoanei juridice trebuie să fie formulate într-o procură, eliberată și legalizată în modul stabilit de lege.

(3) Procurile eliberate în numele persoanei juridice conform actelor de constituire se semnează de către administrator sau de către altă persoană împuternicită.

(6) Reprezentantul legal depune în judecată actele ce atestă statutul și împuternicirile sale”.

40. Art. 81 alin. (1) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

41. Art. 440 din Codul de procedură civilă, reglementează că:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. (2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

MOTIVAREA INSTANȚEI

42. Din normele de drept menționate rezultă că împuternicirile de reprezentare în instanța de judecată urmează a fi înserate într-un act, în speță, într-o procură, ce ar confirma acordarea reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, inclusiv de a contesta actul de dispoziție emis de instanța de judecată.

43. Colegiul observă că cererea de recurs înregistrată la Curtea Supremă de Justiție la 09 noiembrie 2022, a fost depusă în interesele recurentei CA „Garanție” SA, de către angajatul persoanei juridice, juristul Palanciuc Viorel, în baza procurii din 03 octombrie 2022 (f.d. 216). Or, o altă procură valabilă la acel moment la materialele dosarului lipsește, iar procură anexată la recurs nu este elocventă, fiind eliberată ulterior depunerii recursului, la data de 10 noiembrie 2022.

44. Instanța de recurs remarcă că, contrar prevederilor art. 80 alin. (6) și 81 alin. (1) CPC, procura din 03 octombrie 2022, anexată la materialele dosarului, eliberată de către CA „Garanție” SA, angajatului împuternicit, juristului Palanciuc Viorel nu atestă dreptul de a ataca hotărârea judecătorească, fiind indicat doar că reprezentantul este împuternicit de a reprezenta CA „Garanție” SA în fața tuturor organelor de drept și organelor jurisdicționale competente din Republica Moldova, agenților constatatori, executori judecătorești, organelor de urmărire penală, organelor procuraturii și instanțelor de judecată. Or, dreptul de a contesta hotărârea judecătorească urmează a fi prevăzut expres în procură. Astfel, Palanciuc Viorel nu a fost împuternicit de CA „Garanție” SA să depună și să semneze cererea de recurs în numele companiei. Acest drept prevăzut în mod expres rezultă doar din procura datată cu 10 noiembrie 2022, însă aceasta nu confirmă împuternicirile la momentul depunerii recursului -09 noiembrie 2022.

45. Respectiv, reieșind din prevederile legale, Colegiul reține că la caz, Palanciuc Viorel, nu deține careva atribuții de reprezentare a CA „Garanție” SA în instanța de recurs, or acesta nu a făcut dovada împuternicirilor acordate de către conducător, de a contesta hotărârea judecătorească.

46. În acest sens, instanța de judecată subliniază că recursul este o cale de atac, care presupune verificarea legalității unei decizii definitive, fiind reglementată de capitolul XXXVIII, secțiunea 2 al Codului de procedură civilă. Conjunctură relatată implică obligația pozitivă a reprezentantului părții interesate de a confirma prin procură împuternicirea de a contesta o hotărâre în ordine de recurs.

47. În mod corespunzător, instanța de recurs reține că CA „Garanție” SA la momentul depunerii recursului nu a acordat angajatului Palanciuc Viorel împuterniciri pentru contestarea deciziei din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău. Așadar, la caz, Palanciuc Viorel, a depus, în interesele CA „Garanție” SA, cerere de recurs împotriva deciziei din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia, fără a anexa o procură, în care să fie specificat expres dreptul de a contesta hotărârea judecătorească. Din această perspectivă, instanța de judecată subliniază că la depunerea prezentei cereri de recurs s-a ignorat obligația de a furniza documentul, legalizat în modul stabilit, care atestă împuternicirile reprezentantului în acord cu art. 437 alin. (3) din Codul de procedură civilă, ce stipulează că, în cazul când recursul este declarat prin reprezentant, la cererea de recurs se anexează și documentul, legalizat în modul stabilit, care atestă împuternicirile acestuia dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire.

48. Instanța de remarcă că procura anexată la recurs, nu poate demonstra că la momentul depunerii recursului, 09 noiembrie 2022, Palanciuc Viorel, era împuternicit de a depune cererea de recurs, or aceasta a fost eliberată la 10 noiembrie 2022, ulterior depunerii recursului.

49. Prin urmare, Colegiul consideră că considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a permite de a reține la caz aplicarea temeiului prevăzut la art. 433 lit. c) din Codul de procedură civilă.

50. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către CA „Garanție” SA, ca fiind inadmisibil.

51. Ținând cont de prevederile art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibil recursul declarat de către Compania de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni, împotriva deciziei din data de 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă